

Evropski pokret
Srbija

RADNA GRUPA REGIONALNA SARADNJA
III zasedanje – Niš, 26. maja 2009. godine

Tema: Rezultati, ocene i očekivanja u sektorskim oblastima regionalne saradnje

PREPORUKA

U prvom delu zasedanja dat je kratak pregled aktivnosti u okviru prioritarnih sektorskih oblasti saradnje u regionu JIE, a zatim su posebno razmotreni rezultati i problemi u oblasti energetike i slobodne trgovine. U drugom delu gosti iz Republike Bugarske, sa kojom Nišavski region ostvaruje na više planova dobru saradnju, govorili su o svojim iskustvima u korišćenju fondova EU, kao i o mogućnostima za unapređenje prekogranične saradnje Srbije i Bugarske. Zasedanju su, pored članova Radne grupe, prisustvovali predstavnici poslovnih, političkih i nevladinih krugova Niša.

Učesnike zasedanja pozdravio je gradonačelnik Niša gospodin Miloš Simonović koji je istakao značaj međunarodne saradnje za razvoj grada i izdvojio 2 značajna projekta u saradnji sa Švedskom – postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda i rekonstrukciju aerodroma. Moderator zasedanja bila je Mila Vujić, predsednica Evropskog pokreta Niš, interni ekspert RG Regionalna saradnja - Jasminka Kronja.

Veći deo sektorske saradnje u regionu odvija se uz koordinaciju i različite forme stručne podrške Saveta za regionalnu saradnju sa sedištem u Sarajevu, prvenstveno u prioritarnim oblastima, kao što su ekonomski i socijalni razvoj, energetika i infrastruktura, pravosuđe i unutrašnji poslovi, bezbednost, razvoj ljudskog potencijala i horizontalne teme - parlamentarna saradnja i jačanje učešća civilnog društva u regionalnoj saradnji. Oko 40 različitih tematskih struktura i inicijativa za regionalnu saradnju u JIE funkcioniše sa sedištem, u većini slučajeva, u regionu. Novu fazu regionalne saradnje od uspostavljanja Sekretarijata Saveta za regionalnu saradnju 2008. godine karakteriše znatno aktivniji stav samih zemalja regiona u određivanju prioritarnih regionalnih projekata koji finansijski podržavaju Evropska komisija, međunarodne finansijske institucije i drugi donatori. Neki od značajnijih regionalnih projekata su: osnivanje mehanizma za osiguranje u slučaju katastrofe u JIE, regionalni centar za borbu protiv požara, akcioni plan za adaptaciju na klimatske promene, privatno-javno partnerstvo, kao okvir za privlačenje stranih direktnih investicija, mreža agencija za borbu protiv korupcije u regionu, jačanje regionalne konkurentnosti i izrada regionalne strategije za istraživanja i razvoj koja treba da bude usvojena aprila 2010. godine. Jedan od veoma značajnih velikih projekata u toku je osnivanje Transportne zajednice JIE, što bi značilo uključivanje regiona u integrisano tržište za infrastrukturu i drumski, pomorski i rečni saobraćaj.

O saradnji u regionu u oblasti energetike, govorio je Milan Simurdić, predsednik Foruma za međunarodne odnose, koji je istakao da je energetika u srži evropske integracije još od osnivanja Zajednice za uglj i čelik i podsetio na istorijat osnivanja Energetske zajednice JIE, od potpisivanja prvog Atinskog memoranduma 2002. godine, koja znači praktično integrisanje regiona u unutrašnje energetske tržište Evropske unije. Ukazao je

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax: 011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW

Evropski pokret
Srbija

na osnovne ciljeve energetske politike EU i značaj ubrzanijeg energetskog povezivanja regiona međusobno kao i sa EU.

O osnovnim karakteristikama i problemima u implementaciji Sporazuma o slobodnoj trgovini CEFTA 2006 govorio je Milivoje Miletić iz Privredne komore Srbije, koji je skrenuo pažnju na glavne probleme u implementaciji, pre svega na problem nekarinskih barijera i istakao da bi njihovo brže otklanjanje maksimiziralo efekte CEFTA 2006, unapredilo regionalnu saradnju i omogućilo ravnomeran razvoj regiona što bi omogućilo brže pristupanje EU i STO.

O iskustvima Bugarske pre i posle pristupanja Evropskoj uniji, posebno u korišćenju fondova EU i neophodnim kapacitetima na lokalnom nivou, govorili su Belin Molov, savetnik Ministra za regionalni razvoj Republike Bugarske i Peter Stojanov, predsednik Instituta za upravljanje programima i projektima iz Sofije. B. Molov je u sveobuhvatnoj prezentaciji dao pregled finansijskih instrumenata EU, posebno strukturnih fondova i kohezionog fonda i pravila i procedura za njihovo korišćenje. Istakao je da je za korišćenje svih fondova, uključujući i pred-pristupne, bitno da programski dokumenti, od razvojnih planova opština, okruga, regiona, sektorskih strategija do nacionalnog strateškog okvira budu usklađeni sa relevantnim strateškim smernicama EU. Izazovi sa kojima se suočavaju vlasti na lokalnom nivou u programima prekogranične saradnje, koji su prethodnica za fondove EU, su: institucionalni kapaciteti, administrativni kapaciteti, kapaciteti za programiranje, priprema projekata, partnerstvo, saradnja, uključenost javnosti, razmena informacija.

Sumirajući ocene, mišljenja i predloge iznete u uvodnim izlaganjima i diskusiji, usvojeni su sledeći zaključci i preporuke III zasedanja Radne grupe Regionalna saradnja:

- Regionalna saradnja u oblasti slobodne trgovine, energetike i transporta, bazirana na pravilima i principima funkcionisanja ovih sektora u okviru EU, ključna je za razvoj, modernizaciju i ubrzanje ukupnog procesa integracije regiona u EU. Nadležni organi države, strukovne organizacije i akteri civilnog društva trebalo bi maksimalno da se angažuju na implementaciji sporazuma CEFTA 2006, Ugovora o energetske zajednici, uključujući socijalne aspekte, kao i budućeg Ugovora o transportnoj zajednici. Potrebno je kontinuirano informisati širu javnost o realnim efektima sektorskog integrisanja regiona na svakodnevni život građana.
- Ugovor o energetske zajednici je značajan pred-pristupni instrument Evropske unije za region, kojim se prednosti unutrašnjeg tržišta energije EU proširuju na zemlje regiona pre formalnog prijema u Uniju. Energetska infrastruktura, koja prema mnogim parametrima zaostaje za evropskim standardima, ključna je za ekonomski oporavak u JIE.
- Članstvo u Energetske zajednici obavezuje i Republiku Srbiju na sprovođenje politike EU u oblasti energetike, što je potvrđeno Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju. Tri prioriteta stuba energetske politike EU su: formiranje integralnog unutrašnjeg tržišta, korišćenje obnovljive energije i povećanje

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax: 011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW

Evropski pokret
Srbija

energetske efikasnosti. Na sastanku Evropskog saveta marta 2007. godine postavljen je strateški cilj „3x20 do 2020. godine“, odnosno smanjenje emisije štetnih gasova koji izazivaju efekat staklene bašte za 20%, povećanje udela obnovljivih izvora energije za 20% i povećanje energetske efikasnosti za 20%.

- Gasna kriza početkom 2009. godine ukazala je na neophodnost intenziviranja regionalne saradnje u oblasti energetike i većeg stepena korišćenja prednosti Energetske zajednice za poboljšanje nivoa pripremljenosti za eventualne buduće krizne situacije i smanjeno snabdevanje. Za energetske bezbednost Srbije i celog regiona integracija u Evropsku uniju bilo bi dugoročno rešenje
- Od pune implementacije Sporazuma CEFTE 2006 očekuje se: izjednačavanje uslova za investiranje, otvaranje tržišta, podsticanje ulaganja kroz pravična, jasna, stabilna i predvidiva pravila, jednak tretman kod javnih nabavki, zaštita prava intelektualne svojine, mogućnost primene dijagonalne kumulacije porekla robe u trgovini između zemalja u regionu i dr. U sadašnjoj fazi realizacije Sporazuma akutan problem predstavljaju necarinske barijere, od kojih su najčešće: komplikovana procedura kod protoka robe i uska grla na graničnim prelazima, nedostatak međunarodno priznatih akreditacionih i sertifikacionih tela i nedovoljan broj ovlašćenih laboratorija i institucija, nepriznavanje sertifikata o kvalitetu, neprimenjivanje međunarodnih standarda i tehničke regulative, nedostatak adekvatne infrastrukture, komplikovan vizni režim, korupcija i krijumčarenje.
- Poslovni krugovi apeluju na nadležne organe i tela da preduzmu sve mere za brže otklanjanje ovih barijera, kao i sprečavanje stvaranja novih prepreka. Problemi u trgovini sa KiM, u osnovi političke prirode, pojavljuju se kao određen vid barijere što bi trebalo rešiti, imajući u vidu da je ekonomski interes da se sarađuje sa KiM.
- Održavanje zasedanja radne grupe u Nišu bila je prilika da predstavnici privrednih krugova i lokalnih vlasti ukažu na konkretne probleme sa kojima se suočavaju, kao što su između ostalih: neusklađenost u samom regionu CEFTA u vezi sa izdavanjem sertifikata o poreklu računarske opreme, što stvara probleme kod učešća na tenderima, zatim na probleme izdavanja sertifikata o poreklu za tekstilne proizvode koji se u potpunosti izrađuju van Srbije a vraćaju kao “poluproizvodi”, slabo korišćenje mogućnosti koje pruža Sporazum o tekstilu potpisan sa EU 2005. godine i dr. Evidentno je da postoji interes i potreba da državni krugovi koji donose odluke održavaju kontinuiran dijalog sa predstavnicima lokalne samouprave, privrednicima, privatnim sektorom i drugim neposrednim korisnicima sektorske integracije u EU.
- Jedan od posebnih izazova za ceo region je sposobnost da u najvećoj mogućoj meri koristi instrumente pomoći EU, koji obuhvataju strukturne fondove i kohezioni fond za zemlje članice, pred-pristupni instrument IPA za kandidate i potencijalne kandidate i komunitarne programe otvorene za sve pomenute kategorije zemalja. Neophodno je uspostaviti kanale redovnog informisanja

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax: 011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW

Evropski pokret
Srbija

najšire javnosti, posebno lokalne samouprave, o uslovima, ciljevima i mogućnostima korišćenja finansijskih instrumenata EU (programi Zajednice – FP 7, CIP, PROGRES, IPA, fondovi za članice, iskustva drugih zemalja), kao i o širem kontekstu i razvojnim ciljevima EU koje podržavaju finansijski instrumenti.

- Imajući u vidu da je najveći deo (44%) budžeta EU za period 2007-2013 usmeren na ostvarivanje ciljeva Lisabonske strategije, odnosno na brži rast, zapošljavanje, povećanje konkurentnosti i veću socijalnu koheziju, trebalo bi u celom regionu što više promovisati značaj Lisabonskih ciljeva za sprovođenje reformi, brži razvoj i približavanje Evropskoj uniji, u čemu značajnu ulogu može da odigra civilno društvo.

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax:011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW